

Bruksela, 26 listopada 2025 r.
(OR. en)

15586/25

EDUC 453
SOC 781
EMPL 518
DIGIT 242
ENV 1237

NOTA

Od: Sekretariat Generalny Rady
Do: Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada

Dotyczy: Projekt rezolucji Rady w sprawie drugiego cyklu strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na rzecz europejskiego obszaru edukacji (2026–2030)
– *Aktualna sytuacja*

---

1. 2 lipca 2025 r. prezydencja przedstawiła delegacjom pierwszy projekt wyżej wymienionej rezolucji. W tekście dokonano przeglądu i aktualizacji dwóch rezolucji zatwierdzonych przez Radę w 2021 r.¹, które stanowią podstawę europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia.

---

¹ Rezolucja Rady w sprawie strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na rzecz europejskiego obszaru edukacji i w szerszej perspektywie (2021–2030) (Dz.U. C 66 z 26.2.2021, s. 1) oraz rezolucja Rady w sprawie struktury zarządzania strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na rzecz europejskiego obszaru edukacji i w szerszej perspektywie (2021–2030) (Dz.U. C 497 z 10.12.2021, s. 1).

2. Komitet ds. Edukacji analizował tekst na kilku posiedzeniach. Przeprowadzono szeroko zakrojone dyskusje na temat wszystkich kluczowych elementów dotyczących drugiego cyklu strategicznych ram (priorytety strategiczne, zarządzanie i cele unijne), dzięki czemu prezydencja była w stanie opracować wyważony tekst kompromisowy. Nierozstrzygnięta pozostaje jednak kwestia celu 8a dotyczącego mobilności edukacyjnej w szkolnictwie wyższym, w odniesieniu do którego jedna z delegacji nie była dotychczas w stanie wycofać swojego zastrzeżenia (jak wskazano na posiedzeniach Komitetu Stałych Przedstawicieli 14 i 21 listopada 2025 r.).
3. Tekst w wersji przedstawionej w załączniku do załączonej noty, w tym dwa cele dotyczące mobilności edukacyjnej (cel 8a i cel 8b)², cieszy się poparciem wszystkich pozostałych delegacji.
4. Komitet Stałych Przedstawicieli jest proszony o sfinalizowaniem prac nad przygotowaniem tego punktu i przedłożenie go Radzie (ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu).

---

² Oba cele zostały przyjęte za pośrednictwem zalecenia Rady z dnia 13 maja 2024 r. „Europa w ruchu” – oferowanie wszystkim możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej (Dz.U. C, C/2024/3364, 14.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3364/oj>).

Projekt rezolucji Rady w sprawie drugiego cyklu strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na rzecz europejskiego obszaru edukacji (2026–2030)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

PRZYPOMINAJĄC,

- rezolucję Rady w sprawie strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na rzecz europejskiego obszaru edukacji i w szerszej perspektywie (2021–2030), rezolucję Rady w sprawie struktury zarządzania strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na rzecz europejskiego obszaru edukacji i w szerszej perspektywie (2021–2030) oraz rezolucję Rady w sprawie europejskiego obszaru edukacji: perspektywa na rok 2025 i dalsze lata, w których to dokumentach zapowiedziano, że Rada dokona przeglądu strategicznych ram – w tym celów unijnych, struktury zarządzania, metod pracy i obszarów priorytetowych – w 2025 r. i w razie potrzeby wprowadzi niezbędne dostosowania w drugim cyklu, tak by odzwierciedlić stan faktyczny i potrzeby europejskiego obszaru edukacji lub wszelkie istotne zmiany w Unii Europejskiej;
- tło polityczne przedstawione w załączniku I;

DOSTRZEGAJĄC

- istotny wkład europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia w odpowiednie elementy europejskiego semestru;

PONOWNIE ZAUWAŻAJĄC

- potrzebę koordynacji i spójności między wszystkimi inicjatywami UE w dziedzinie kształcenia i szkolenia, w szczególności inicjatywami dotyczącymi umiejętności i kompetencji, przy pełnym poszanowaniu określonej w Traktatach podstawy prawnej odnośnych obszarów polityki;

PRZYJMUJĄC Z ZADOWOLENIEM

- sprawozdanie Komisji dotyczące śródkresowej oceny strategicznych ram europejskiego obszaru edukacji 2021–2030³;

PODKREŚLA, że:

- W świetle zmieniającej się rzeczywistości geopolitycznej nadanie impulsu do osiągnięcia równego i inkluzywnego dostępu wszystkich osób do wysokiej jakości kształcenia i szkolenia ma zasadnicze znaczenie dla rozwoju poszczególnych osób, zrównoważonego rozwoju społecznego i gospodarczego, demokracji, odporności, spójności społecznej, konkurencyjności i gotowości.
- Utworzenie europejskiego obszaru edukacji pozostaje nadrzędnym celem europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia. W tym kontekście, aby jednostki i społeczeństwo mogły w pełni wykorzystać swój potencjał, kształcenie i szkolenie należy postrzegać całościowo.

UZNAJE, że:

- Od 2021 r. poczyniono znaczne postępy w tworzeniu europejskiego obszaru edukacji i uruchomiono wiele inicjatyw zgodnie z priorytetami strategicznymi. Konieczne jest jednak dalsze wdrażanie szeregu inicjatyw.
- Podstawą współpracy pozostają rezolucje Rady z 2021 r. dotyczące strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia. Niniejsza rezolucja Rady dokonuje przeglądu i aktualizacji tych rezolucji.

---

³ COM(2025) 340 final.

ODNOTOWUJE, że (jak wynika ze sprawozdania Komisji dotyczącego śródkresowej oceny strategicznych ram europejskiego obszaru edukacji 2021–2030):

- Strategiczne ramy przyniosły unijną wartość dodaną, skupiając państwa członkowskie wokół celów ilościowych i wspólnych priorytetów. Pomogły osiągnąć rezultaty i wprowadzić odpowiednie usprawnienia. Sposób realizacji i połączenie instrumentów służących wdrożeniu europejskiego obszaru edukacji są skuteczne i spójne ze sobą oraz – w wymiarze ogólnym – z priorytetami. Dowody wskazują, że dzięki europejskiemu obszarowi edukacji udało się zrealizować ważne nowe działania na szczeblu UE, inspirować i wspierać reformy krajowe oraz ustanowić strukturalne, systemowe i trwałe ścieżki pogłębionej europejskiej współpracy między instytucjami edukacyjnymi. W niektórych przypadkach współpraca na szczeblu UE przekroczyła oczekiwania i pierwotne ambicje: wykształciła skuteczne kanały komunikacji i przyczyniła się do skoordynowanego reagowania w ramach zarządzania kryzysowego, a tym samym zwiększyła odporność UE.
- Siła strategicznych ram tkwi w solidnych podstawach, którymi są dobrowolna współpraca i współtworzenie. Konsultacje przeprowadzone do celów oceny potwierdziły, że państwa członkowskie zdecydowanie chcą kontynuować współpracę na podstawie strategicznych ram.
- Główne wyzwania, usystematyzowane według priorytetów strategicznych określonych przez Radę w 2021 r. i zgodne z rezolucją Rady z 2023 r., wciąż pozostają aktualne.
- Można wskazać szereg obszarów, w których możliwa jest poprawa: priorytety strategiczne, koordynacja i spójność międzysektorowa, model zarządzania, a także dwie główne luki (brak celów unijnych w odniesieniu do niektórych długoletnich lub nowych priorytetów, a także brak systemowych dowodów na podejmowanie krajowych reform w ślad za inicjatywami UE).

- Struktury zarządzania europejskim obszarem edukacji, a konkretnie grupa wysokiego szczebla ds. kształcenia i szkolenia, wspierana przez jej komitet koordynacyjny, zapewniły silniejsze sterowanie polityczne i bardziej strategiczne ustalanie programu. Europejski obszar edukacji promuje prawdziwie europejski wymiar kształcenia i szkolenia.
- Jeśli chodzi o cele unijne, tendencje w ich realizacji są niejednolite. W przypadku kilku celów odnotowano pozytywne zmiany (np. mniejsza liczba osób wcześniej kończących naukę), jednak w odniesieniu do kilku innych widać ograniczone postępy, a nawet pogorszenie sytuacji (np. w zakresie umiejętności podstawowych).

PONADTO ODNOTOWUJE:

- Komunikat Komisji pt. „Unia umiejętności”⁴, w którym podkreśla się, że europejska konkurencyjność wymaga umiejętności – od umiejętności podstawowych po umiejętności nabywane w drodze podnoszenia i zmiany kwalifikacji przez całe życie. Komisja zapowiada nowe podejście, obejmujące zalecenie w sprawie kapitału ludzkiego dla wszystkich 27 państw członkowskich w ramach europejskiego semestru, które będzie łączyć politykę kształcenia, szkolenia i zatrudnienia razem wokół wspólnej wizji konkurencyjności.
- Komunikat Komisji w sprawie planu działania na rzecz umiejętności podstawowych⁵, który jest odpowiedzią na obniżające się poziomy podstawowych umiejętności w zakresie rozumienia i tworzenia informacji⁶, matematyki i nauk przyrodniczych, a także odnosi się do pogarszających się podstawowych umiejętności cyfrowych i wiedzy obywatelskiej⁷.

---

⁴ COM(2025) 90 final.

⁵ COM(2025) 88 final.

⁶ Co potwierdzają dane PISA i – w odniesieniu do osób dorosłych – PIAAC.

⁷ Co potwierdzają dane ICILS i ICCS+.

- Komunikat Komisji pt. „Strategiczny plan w dziedzinie kształcenia STEM⁸: umiejętności na rzecz konkurencyjności i innowacji”⁹ wskazujący wyzwania w zakresie STEM na wszystkich poziomach kształcenia i szkolenia, takie jak spadek zainteresowania, uczestnictwa i osiągnięć, niedobory nauczycieli STEM oraz luki dotyczące płci i różnorodności, a wszystkie te kwestie Rada powinna uwzględnić.
- Zamiar Komisji dotyczący ustanowienia europejskiego obserwatorium gromadzącego informacje na temat umiejętności i Europejskiej Rady Wysokiego Szczebla ds. Umiejętności, co zapowiedziała w komunikacie pt. „Unia umiejętności”.

ZGADZA SIĘ, że:

1. Aby funkcjonować z sukcesem w dzisiejszym świecie i radzić sobie z przyszłymi przemianami w społeczeństwie, gospodarce i na rynku pracy, wszystkie osoby muszą posiadać kompetencje kluczowe w procesie uczenia się przez całe życie¹⁰, a ważną rolę w tym kontekście mają do odegrania wielojęzyczność, kompetencje interdyscyplinarne i umiejętności przekrojowe. W tym celu konieczne jest wskazanie środków politycznych, które mogłyby zwiększyć sukces edukacyjny wszystkich osób uczących się, w tym możliwości kształcenia i szkolenia na różnych etapach życia.
2. UE stoi w obliczu wyzwania dotyczącego konkurencyjności. Oczekuje się, że systemy kształcenia i szkolenia będą musiały sprostać wyzwaniom demograficznym, a przy tym będą musiały wyposażać poszczególne osoby w umiejętności niezbędne do tego, by zwiększyć europejską konkurencyjność i autonomię strategiczną w nadchodzących latach oraz wesprzeć transformację ekologiczną i cyfrową. Rozwijanie zdolności w zakresie odporności oraz zdolności do przetrwania i wychodzenia z kryzysów pomoże budować w całej UE dostosowane do przyszłych wyzwań systemy kształcenia i szkolenia, z wykorzystaniem zdobytych doświadczeń oraz w odpowiedzi na skutki rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie i jej konsekwencji dla bezpieczeństwa europejskiego.

---

⁸ Nauki przyrodnicze, technologia, inżynieria i matematyka.

⁹ COM(2025) 89 final.

¹⁰ Jak określono w zaleceniu Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (Dz.U. C 189 z 4.6.2018, s. 1).

3. Strategiczne ramy europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia będą głównym narzędziem wspierania i wdrażania europejskiego obszaru edukacji, z pełnym uwzględnieniem zastosowanego w nim podejścia całościowego oraz, odpowiedni, w synergii z unią umiejętności.
4. Choć poczyniono znaczne postępy na drodze do utworzenia europejskiego obszaru edukacji, to aby osiągnąć ten cel do 2030 r., pozostaje jeszcze wiele do zrobienia.
5. W świetle rozwoju sytuacji w pierwszym cyklu strategicznych ram konieczne jest dokonanie przeglądu i dostosowania priorytetów strategicznych, obszarów priorytetowych i celów unijnych określonych w 2021 r., a także wzmocnienie edukacji na rzecz transformacji ekologicznej i cyfrowej w obrębie wszystkich poszczególnych priorytetów strategicznych.
6. Promowanie jakości, sprawiedliwości, włączenia i sukcesu dla wszystkich pozostaje centralnym elementem europejskiego obszaru edukacji i przenika wszystkie związane z tą inicjatywą priorytety strategiczne. W drugim cyklu (2026–2030) strategiczne ramy będą poświęcone następującym sześciu priorytetom strategicznym, przy wykorzystaniu dostępnych środków finansowych:

Priorytet strategiczny 1: Rozumienie i tworzenie informacji, matematyka i nauki przyrodnicze dla wszystkich

Wysokiej jakości kształcenie i szkolenie pomaga wszystkim osobom uczącym się rozwijać kompetencje obejmujące wiedzę, umiejętności i postawy, które mają kluczowe znaczenie dla jakości życia danej osoby i jej możliwości zatrudnienia, dla spójności społecznej i konkurencyjności oraz dla odporności i gotowości UE. Aby osiągnąć ten cel, systemy kształcenia i szkolenia powinny zapewniać sprawiedliwy dostęp, uczestnictwo i efekty poprzez promowanie uczenia się wysokiej jakości, włączenia i dobrostanu. Chociaż w pierwszym cyklu strategicznych ram poczyniono postępy, kluczowe znaczenie ma dalsze doskonalenie kształcenia, szkolenia i umiejętności z myślą o rozwoju osobistym, aktywności obywatelskiej i rozwoju zawodowym osób uczących się niezależnie od wieku.

Zapewnienie wszystkim wystarczającego poziomu biegłości w zakresie rozumienia i tworzenia informacji (czytanie, pisanie i prawidłowe rozumienie informacji pisemnych i ustnych), matematyki i nauk przyrodniczych jest podstawą wszelkiego rodzaju dalszego uczenia się. Dzięki tej podstawie osoby uczące się rozwijają zarówno szersze, jak i bardziej specjalistyczne kompetencje, np. w dziedzinie STEM¹¹, a także osiągają sukces w edukacji i w kształceniu ustawicznym oraz na rynku pracy i – szerzej – w społeczeństwie. Kluczem do zapewnienia umiejętności w zakresie rozumienia i tworzenia informacji, matematyki i nauk przyrodniczych są podwyższenie jakości nauczania oraz poprawa sprawiedliwości i włączenia. Pomoże to zapewnić wszystkim sukces w kształceniu i szkoleniu, który jest obecnie ważniejszy niż kiedykolwiek.

---

¹¹ Można również stosować model STEAM (nauki przyrodnicze, technologia, inżynieria, sztuka i matematyka), który opiera się na twórczym potencjale łączenia edukacji STEM ze sztuką, naukami humanistycznymi i społecznymi.

Europa stoi przed kluczowym wyzwaniem: ostatnie międzynarodowe oceny, w tym PISA, pokazują niepokojące pogorszenie sytuacji w rozumieniu i tworzeniu informacji, matematyce i naukach przyrodniczych, a coraz większy odsetek uczniów nie osiąga minimalnych poziomów biegłości. Należy dołożyć większych starań, aby rozwiązać ten problem, w tym ograniczyć zjawisko wczesnego kończenia kształcenia i szkolenia oraz poprawić dostęp do wysokiej jakości wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, w szczególności dla osób uczących się z grup szczególnie wrażliwych. Zapewnienie wszystkim osobom umiejętności w zakresie rozumienia i tworzenia informacji, matematyki i nauk przyrodniczych oraz promowanie – w wymiarze ogólnym – kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie jest kluczowe dla ich rozwoju osobistego i zawodowego oraz pomaga zająć się problemem nierówności społeczno-gospodarczych i niedoboru wykwalifikowanej siły roboczej. Jednocześnie poprawa jakości kształcenia i szkolenia powinna sprawić, że wzrośnie liczba osób osiągających najlepsze wyniki, co może m.in. prowadzić do wzmocnienia potencjału innowacyjnego i konkurencyjności Europy.

W całej Europie wśród osób osiągających słabe wyniki nadreprezentowane są osoby uczące się pochodzące ze środowisk defaworyzowanych. Aby zapewnić prawdziwie włączające systemy kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach i we wszystkich rodzajach kształcenia i szkolenia, poziom wykształcenia i zakres osiągnięć w nauce nie powinny być determinowane uwarunkowaniami osobistymi i czynnikami społeczno-gospodarczymi. Włączające kształcenie i szkolenie obejmuje również rozwijanie wrażliwości w procesach uczenia się, aby uwzględnić różnorodność, włączenie i niedyskryminację. Równie ważne jest w tym kontekście kwestionowanie wszystkich stereotypów oraz zapewnianie niezbędnego wsparcia osobom uczącym się z niepełnosprawnościami i osobom o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Priorytet strategiczny 2: Rozwijanie umiejętności cyfrowych i edukacji obywatelskiej

W obecnym kontekście globalnym, charakteryzującym się kryzysami, zmianą klimatu, szybkimi zmianami technologicznymi, cyfryzacją (obejmującą sztuczną inteligencję), rosnącą polaryzacją, rozpowszechnianiem dezinformacji i coraz większymi wyzwaniem dla demokratycznych norm i wartości, a także niskim poziomem demokratycznego uczestnictwa, istnieje pilna potrzeba wzmocnienia w Unii Europejskiej demokracji i odporności. Zarówno edukacja cyfrowa, jak i edukacja obywatelska odgrywają w tym względzie pierwszorzędą rolę.

Umiejętności cyfrowe mają zasadnicze znaczenie we współczesnym życiu i stały się niezbędne w prawie wszystkich obszarach społeczeństwa i gospodarki. Są one kluczowe dla aktywności obywatelskiej, szans na zatrudnienie, włączenia społecznego i dobrostanu, a jednocześnie odgrywają istotną rolę w poprawie europejskiej konkurencyjności poprzez rozwój bardziej zaawansowanych umiejętności w zakresie STEM. Edukacja cyfrowa powinna obejmować umiejętności korzystania z mediów, umiejętności cyfrowe i umiejętności w zakresie danych, myślenie krytyczne, dobrostan cyfrowy, zwalczanie wprowadzania w błąd i dezinformacji, cyberprzemocy, treści szkodliwych i nawołujących do nienawiści, a także wiedzę o sztucznej inteligencji, jej etycznym i odpowiedzialnym wykorzystywaniu oraz innych powstających technologiach.

Zważywszy na aktualny kontekst, równie ważna jest edukacja obywatelska. W obecnej sytuacji globalnej potrzebni są świadomi i zaangażowani obywatele, którzy rozumieją i szanują demokratyczne instytucje, zasady i procesy na szczeblu lokalnym, krajowym, europejskim i międzynarodowym. Edukacja obywatelska pomaga wszystkim osobom zdobyć wiedzę, umiejętności i postawy niezbędne do aktywnego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu demokratycznym i konstruktywnego zaangażowania obywatelskiego.

Europejski wymiar nauczania¹² może przyczynić się do promowania wspólnych wartości europejskich¹³ w celu wzmocnienia poczucia tożsamości i solidarności europejskiej. Powinien promować poszanowanie różnorodności kulturowej i pomagać osobom uczącym się w poruszaniu się między ich tożsamością lokalną, krajową, europejską i globalną. Edukacja obywatelska idzie w parze ze zrozumieniem wyzwań związanych z transformacją cyfrową i ekologiczną.

---

¹² Wspierany zgodnie z zaleceniem Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie promowania wspólnych wartości, edukacji włączającej i europejskiego wymiaru nauczania (Dz.U. C 195 z 7.6.2018, s. 1).

¹³ Ujętych w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej.

Jednym z kluczowych aspektów edukacji obywatelskiej jest nauczanie i uczenie się poprzez demokrację, o demokracji i na rzecz demokracji. Kształcenie i szkolenie, we wszystkich dziedzinach i na wszystkich poziomach, powinno promować wartości demokratyczne, zachęcać do otwartego dialogu i myślenia krytycznego oraz zwalczać zarówno wprowadzanie w błąd, jak i dezinformację (także online). Szkoły i wszystkie inne instytucje kształcenia i szkolenia powinny funkcjonować jako społeczności demokratyczne, w których osoby uczące się bezpośrednio uczestniczą, prowadzą dialog i o których współdecydują. Nauczyciele, edukatorzy, trenerzy i członkowie kadry kierowniczej na wszystkich poziomach kształcenia i szkolenia powinni być dobrze przygotowani do odgrywania kluczowej roli w tworzeniu włączających i partycypacyjnych środowisk edukacyjnych, które odzwierciedlają wartości demokratyczne w praktyce. W tym względzie edukacja cyfrowa i edukacja obywatelska mają szczególne znaczenie, gdyż pomagają osobom uczącym się myśleć krytycznie oraz w sposób bezpieczny i odpowiedzialny brać udział w aktywnościach online. Aby zapewnić dobrostan i bezpieczeństwo dzieci, konieczne jest kształtowanie etycznego podejścia do korzystania z ekranów.

Należy skupić się na promowaniu aktywności obywatelskiej, wyposażaniu jednostek w kompetencje i pewność siebie umożliwiające im angażowanie się w swoje społeczności i w proces demokratyczny na wszystkich szczeblach.

Uczenie się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju¹⁴ oraz edukacja obywatelska są ze sobą ściśle powiązane i mają również znaczenie dla konkurencyjności Europy. Przygotowanie osób uczących się na wszystkich poziomach i we wszystkich rodzajach kształcenia i szkolenia do reagowania na wyzwania społeczne i środowiskowe to jeden z kluczowych aspektów aktywnego i odpowiedzialnego obywatelstwa. Chodzi o wyposażenie poszczególnych osób w wiedzę, umiejętności i postawy niezbędne do konstruktywnego angażowania się w transformację ekologiczną i cyfrową, a także do wnoszenia wkładu w tworzenie sprawiedliwego oraz zrównoważonego pod względem społecznym i środowiskowym społeczeństwa.

---

¹⁴ Jak określono w zaleceniu Rady z dnia 16 czerwca 2022 r. w sprawie uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju (Dz.U. C 243 z 27.6.2022, s. 1).

Priorytet strategiczny 3: Zapewnienie wszystkim rzeczywistych możliwości w zakresie uczenia się przez całe życie i mobilności

Wyzwania społeczne, technologiczne, środowiskowe i gospodarcze w coraz większym stopniu wpływają na sposób życia i pracy. W szczególności rozwój technologiczny sprawia, że niezbędne są podnoszenie i zmiany kwalifikacji. Uczenie się przez całe życie ma zasadnicze znaczenie w kontekście kryzysu klimatycznego i zmian technologicznych, ponieważ pomaga ludziom budować odporność i przygotować się na zmiany zachodzące w środowisku i społeczeństwie. Wspiera rozwój umiejętności ekologicznych i cyfrowych oraz zapewnia ludziom możliwość dostosowania się do nowych i nowo pojawiających się potrzeb rynku pracy, ułatwiając tym samym bardziej zrównoważone sposoby życia i pracy. W stale zmieniających się społeczeństwach uczenie się przez całe życie jest niezbędne do rozwoju osobistego, obywatelskiego i zawodowego. Konieczne są jeszcze dalsze postępy, aby zapewnić wszystkim elastyczne i wysokiej jakości możliwości uczenia się przez całe życie.

Średni wskaźnik uczestnictwa dorosłych w uczeniu się w UE pozostaje niski. Systemy kształcenia i szkolenia powinny stać się elastyczniejsze, odporniejsze, lepiej dostosowane do przyszłych wyzwań i atrakcyjniejsze, i powinny docierać do bardziej zróżnicowanej grupy osób uczących się, w tym do osób o niskich poziomach umiejętności. Systemy te muszą zapewniać uznawanie kwalifikacji i walidację wcześniejszego uczenia się oraz oferować możliwości szkolenia służące podnoszeniu i zmianie kwalifikacji, także na wyższym poziomie kwalifikacji i w ciągu całego życia zawodowego, np. za pomocą mikroświadczeń. Ponadto innowacje w zakresie ścieżek uczenia się, nowe podejścia edukacyjne i poradnictwo zawodowe przez całe życie mogą przyczynić się do lepszego zaspokojenia potrzeb szerszego kręgu osób uczących się, w miarę jak coraz większa liczba dorosłych będzie potrzebowała zmiany lub podniesienia kwalifikacji. Szczególną uwagę należy zwrócić na wspieranie osób uczących się pochodzących ze środowisk zmarginalizowanych oraz osób z niepełnosprawnościami i osób o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Mobilność osób uczących się, nauczycieli, edukatorów, trenerów nauczycieli oraz członków kadry powinna być nadal rozszerzana, w szczególności za pośrednictwem programu Erasmus+, jako jeden z kluczowych elementów unijnej współpracy i narzędzie służące podnoszeniu jakości i zwiększaniu włączenia w kształceniu i szkoleniu oraz promowaniu wielojęzyczności, kompetencji międzykulturowych, tożsamości europejskiej i aktywności obywatelskiej w UE i poza nią. W związku z tym należy podjąć dalsze wysiłki na rzecz usunięcia istniejących barier w mobilności w zakresie uczenia się i nauczania, w tym dotyczących okresów nauki za granicą, zapewniania jakości oraz automatycznego wzajemnego uznawania kwalifikacji i efektów uczenia się osiągniętych w okresach nauki za granicą¹⁵. Ważne jest dążenie do zrównoważonej mobilności w celu zapewnienia wyważonego przepływu i alokacji umiejętności oraz monitorowanie tych procesów.

Priorytet strategiczny 4: Podnoszenie atrakcyjności, kompetencji i motywacji w zawodach związanych z kształceniem i szkoleniem

Nauczyciele, edukatorzy, trenerzy, kadra kierownicza kształcenia i szkolenia i inni członkowie kadry edukacyjnej i pedagogicznej, na wszystkich poziomach i we wszystkich rodzajach kształcenia i szkolenia, stanowią trzon tego sektora.

Państwa UE borykają się z coraz większymi wyzwaniami związanymi z niedoborem nauczycieli, zwłaszcza jeśli chodzi o niektóre przedmioty i niektóre obszary geograficzne. Motywacja nauczycieli, edukatorów, trenerów i innych członków kadry edukacyjnej i pedagogicznej ma dla jakości kształcenia i szkolenia kluczowe znaczenie. Dlatego należy zwiększyć atrakcyjność zawodu nauczyciela i społeczne uznanie dla niego oraz opracować lepsze i elastyczniejsze strategie rekrutacji. Jakość kształcenia nauczycieli, edukatorów i trenerów oraz ich rozwój zawodowy, możliwości w zakresie mobilności, warunki pracy i dobrostan to kluczowe czynniki zwiększające atrakcyjność zawodu. Aby wspierać innowacje, włączający charakter, jakość i osiągnięcia w kształceniu i szkoleniu, edukatorzy muszą być kompetentni i zmotywowani, a do tego potrzebne są wysokiej jakości kształcenie prowadzące do zdobycia zawodu nauczyciela i ciągłe doskonalenie zawodowe. Powinni oni cieszyć się uznaniem i mieć możliwości rozwoju kariery zawodowej.

---

¹⁵ Zgodnie z zaleceniem Rady z dnia 26 listopada 2018 r. w sprawie propagowania automatycznego wzajemnego uznawania kwalifikacji uzyskanych w ramach kształcenia i szkolenia na poziomie wyższym i średnim II stopnia oraz efektów uczenia się osiągniętych w okresach nauki za granicą (Dz.U. C 444 z 10.12.2018, s. 1).

Priorytet strategiczny 5: Wspieranie doskonałego i atrakcyjnego europejskiego kształcenia i szkolenia zawodowego (VET)

Kształcenie i szkolenie zawodowe (w tym ustawiczne) odgrywa kluczową rolę w przygotowaniu europejskich pracowników na przyszłość. W całej UE państwa borykają się z rosnącym niedoborem siły roboczej w kluczowych sektorach. Aby zapewnić konkurencyjność Europy i stymulować innowacje, zasadnicze znaczenie ma zwiększenie atrakcyjności, doskonałości i włączającego charakteru kształcenia i szkolenia zawodowego. Należy podejmować starania, by kształcenie i szkolenie zawodowe cieszyło się społecznym uznaniem, oraz podnosić świadomość wśród osób uczących się, rodziców i pracodawców na temat jego jakości i oferowanych przez nie możliwości zawodowych. Proces kopenhaski zwiększa wspólne europejskie wysiłki na rzecz rozwijania wysokiej jakości innowacyjnych systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i przyczynia się do zwiększenia krajowej i europejskiej konkurencyjności i odporności.

Trwająca transformacja ekologiczna i cyfrowa, w szczególności w świetle pojawiania się sztucznej inteligencji i innych innowacyjnych technologii, wymaga nowych umiejętności i zdolności dostosowawczych, a kształcenie i szkolenie zawodowe odgrywa ważną rolę w zapewnianiu odpowiednich i skutecznych reakcji. Wsparcie na rzecz podnoszenia kwalifikacji nauczycieli i trenerów w sektorze kształcenia i szkolenia zawodowego oraz modernizacji infrastruktury kształcenia i szkolenia zawodowego ma zasadnicze znaczenie dla skutecznego włączenia umiejętności ekologicznych i cyfrowych do praktyki nauczania. Dzięki dostosowaniu szkoleń do potrzeb rynku pracy kształcenie i szkolenie zawodowe gwarantuje, że osoby uczące się są nie tylko przygotowane do bieżącej pracy, ale również są w stanie dostosowywać się do przyszłych zmian. Zapewnienie dopasowania kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy jest nadal kwestią kluczową. Równie ważne jest rozwijanie odpowiedniego poziomu innych umiejętności i kompetencji przekrojowych umożliwiających dostosowanie się w ciągu całego życia do zmieniających się potrzeb rynku pracy i rozwój osobisty, poprzez aktywność obywatelską, przedsiębiorczość, edukację cyfrową i edukację na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Istnieje pilna potrzeba wzmocnienia kształcenia i szkolenia zawodowego w dziedzinach STEM, aby zapewnić innowacje i postęp technologiczny w Europie. Zachęcanie młodych ludzi – zwłaszcza dziewcząt i grup niedostatecznie reprezentowanych – do uczestnictwa w programach kształcenia i szkolenia zawodowego związanych z naukami przyrodniczymi, technologią, inżynierią i matematyką będzie miało zasadnicze znaczenie dla sprostania przyszłym wyzwaniom społeczno-gospodarczym. Kształcenie i szkolenie zawodowe odgrywa również ważną rolę w badaniach stosowanych, innowacjach i przedsiębiorczości, na przykład poprzez centra doskonałości zawodowej.

Nadal ważnym wyzwaniem jest zwiększenie różnorodności w ramach programów kształcenia i szkolenia zawodowego. Szczególną uwagę należy zwrócić na wspieranie osób uczących się pochodzących ze środowisk zmarginalizowanych i osób o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Uczynienie – dzięki poradnictwu zawodowemu na wczesnym etapie – kształcenia i szkolenia zawodowego atrakcyjną, elastyczną i włączającą ścieżką dla wszystkich osób uczących się ma zasadnicze znaczenie nie tylko dla równości, ale również dla rozwiązania problemu całego spektrum niedoborów wykwalifikowanej siły roboczej w całej Europie. Ponadto kształcenie i szkolenie zawodowe powinno być uznawane i promowane jako oferujące możliwości rozwoju osobistego, akademickiego i zawodowego, które są równie wartościowe jak te oferowane przez ścieżki kształcenia ogólnego.

Aby jeszcze bardziej zwiększyć atrakcyjność kształcenia i szkolenia zawodowego, ważne jest poszerzenie możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej. Zachęcanie do wymian transgranicznych i poprawa uznawania kwalifikacji i okresów szkolenia za granicą może sprawić, że kształcenie i szkolenie zawodowe stanie się bardziej dynamiczną i atrakcyjną ścieżką dla wszystkich osób uczących się. Takie wysiłki sprzyjają również konkurencyjności, poczuciu tożsamości europejskiej i współpracy.

Uczenie się w miejscu pracy pozostaje jednym z podstawowych elementów skutecznych systemów kształcenia i szkolenia zawodowego. Wzmocnienie partnerstw między instytucjami szkoleniowymi a pracodawcami oraz poszerzenie możliwości przygotowania zawodowego i uczenia się w miejscu pracy może zwiększyć atrakcyjność i adekwatność programów kształcenia i szkolenia zawodowego.

Kształcenie i szkolenie zawodowe powinno zapewniać opcje dalszego uczenia się, oferując osobom uczącym się możliwości kontynuowania nauki poprzez promowanie przenikalności między kształceniem i szkoleniem zawodowym a ścieżkami w ramach kształcenia ogólnego lub szkolnictwa wyższego. Powinna istnieć możliwość płynnego przejścia od ścieżek kształcenia i szkolenia zawodowego do dalszej edukacji, w tym do szkolnictwa wyższego, dzięki czemu osoby uczące się mogłyby nadal rozwijać swoje umiejętności przez całe życie i dostosowywać się do zmian w karierze zawodowej.

Priorytet strategiczny 6: Promowanie konkurencyjnego europejskiego szkolnictwa wyższego

Szkolnictwo wyższe, badania naukowe i innowacje nadal odgrywają zasadniczą rolę w zapewnianiu przyszłej konkurencyjności Unii Europejskiej, jej zdolności innowacyjnych, atrakcyjności i odporności jej społeczeństwa.

Poczyniono już znaczne postępy w zacieśnianiu współpracy między europejskimi instytucjami szkolnictwa wyższego¹⁶, w szczególności poprzez wdrażanie kluczowych zobowiązań w ramach procesu bolońskiego i realizację inicjatyw, takich jak sojusze Uniwersytetów Europejskich oraz zatwierdzona w maju 2025 r. rezolucja Rady w sprawie znaku jakości „Wspólny Dyplom Europejski” i kolejnych kroków w kierunku ewentualnego wspólnego dyplomu europejskiego: zwiększanie konkurencyjności Europy i atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego¹⁷. Wysiłki te stworzyły podstawy głębszej integracji i mobilności, a dalszy rozwój będzie kontynuowany w nadchodzących latach. Nieustanna współpraca transgraniczna nie tylko poprawia jakość edukacji i badań naukowych, ale także wzmacnia demokrację i pielęgnuje wspólną europejską tożsamość i wspólne europejskie wartości.

Należy kontynuować prace nad usuwaniem barier we współpracy transnarodowej poprzez dalsze wdrażanie inicjatyw takich jak sojusze w ramach inicjatywy Uniwersytety Europejskie oraz kontynuowanie trzyetapowego procesu uzgodnionego w maju 2025 r. „mającego na celu wprowadzenie znaku jakości »Wspólny Dyplom Europejski« i uutorowanie drogi ku wspólnemu dyplomowi europejskiemu”¹⁸. Konieczne są dalsze wysiłki na rzecz wzmocnienia automatycznego wzajemnego uznawania kwalifikacji do celów dalszych studiów¹⁹, co przyczyni się również do poprawy mobilności studentów i osób uczących się.

---

¹⁶ Do celów niniejszej rezolucji termin „instytucje szkolnictwa wyższego” jest stosowany w odniesieniu do całego sektora, reprezentującego cały obszar szkolnictwa wyższego, a zatem obejmuje wszystkie rodzaje instytucji szkolnictwa wyższego, w tym – zgodnie z prawem krajowym lub praktyką krajową – uczelnie badawcze, kolegia uniwersyteckie, szkoły wyższe nauk stosowanych, wyższe instytucje kształcenia i szkolenia zawodowego oraz wyższe szkoły artystyczne.

¹⁷ Dz.U. C, C/2025/2939, 22.5.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2939/oj>.

¹⁸ Dyskusje na temat wspólnego dyplomu europejskiego wciąż trwają, a Rada Unii Europejskiej nie podjęła jeszcze decyzji w sprawie jego ewentualnego wprowadzenia, dlatego wszelkie odniesienia do wspólnego dyplomu europejskiego w niniejszej rezolucji Rady należy rozumieć w ten sposób.

¹⁹ Zgodnie z zaleceniem Rady z dnia 26 listopada 2018 r. w sprawie propagowania automatycznego wzajemnego uznawania kwalifikacji uzyskanych w ramach kształcenia i szkolenia na poziomie wyższym i średnim II stopnia oraz efektów uczenia się osiągniętych w okresach nauki za granicą (Dz.U. C 444 z 10.12.2018, s. 1).

Proces boloński jest nadal ważnym fundamentem europejskiego szkolnictwa wyższego. Zapewnienie synergii między strategicznymi ramami a procesem bolońskim ma kluczowe znaczenie dla uniknięcia powielania i nieefektywności oraz dla wspierania spójniejszego europejskiego obszaru edukacji. Nadal ważne jest również wzmocnienie powiązań z europejską przestrzenią badawczą.

Aby skutecznie zaradzić pogłębiającym się niedoborom umiejętności i lukom w umiejętnościach wśród absolwentów szkół wyższych na rynku pracy, należy zwiększyć dostępność szkolnictwa wyższego poprzez tworzenie możliwości dla osób uczących się w każdym wieku i ze wszystkich środowisk oraz poprzez projektowanie elastycznych ścieżek uczenia się, które promują uczenie się przez całe życie i uznawanie wcześniejszego uczenia się oraz wspierają dobrostan studentów i kadry. Aby w pełni wykorzystać swój potencjał, studenci muszą mieć dostęp do wysokiej jakości włączającego szkolnictwa wyższego oraz móc korzystać z odpowiedniego poradnictwa i wsparcia.

Równie istotne będzie zapewnienie ochrony podstawowych wartości akademickich (w tym wolności akademickiej) i uznanie roli instytucji szkolnictwa wyższego we wspieraniu przyszłego rozwoju społeczeństw demokratycznych.

Niezbędnym elementem sprawnie działających europejskich instytucji szkolnictwa wyższego i pogłębionej współpracy transnarodowej jest kadra akademicka. Aby jej członkowie mogli sprostać stojącym przed nimi wyzwaniom, należy wspierać inicjatywy, które uznają i doceniają wartość ich różnorodnych ról oraz wagę atrakcyjnych i trwałych karier w szkolnictwie wyższym.

Badania naukowe i innowacje mają kluczowe znaczenie dla roli, jaką szkolnictwo wyższe odgrywa w stawianiu czoła złożonym wyzwaniom społeczno-gospodarczym. Aby lepiej dostosować oferty edukacyjne do zmieniających się potrzeb rynku pracy, niezbędna jest ściślejsza współpraca między instytucjami szkolnictwa wyższego a sektorami gospodarki.

Szkolnictwo wyższe w dziedzinach STEM ma kluczowe znaczenie dla zaspokojenia zapotrzebowania na wykwalifikowanych specjalistów w kluczowych sektorach, m.in. poprzez stosowanie mikropoświadczeń. Zainteresowanie większej liczby dziewcząt i kobiet, już od najmłodszych lat, studiami na kierunkach STEM ma zasadnicze znaczenie dla zwiększenia liczby osób zajmujących się naukami przyrodniczymi, technologią, inżynierią i matematyką. Ponadto rozwijanie umiejętności ekologicznych i cyfrowych jest kluczowe dla wspierania dwojakiej – czyli ekologicznej i cyfrowej – transformacji i strategicznej autonomii Europy. Należy również położyć większy nacisk na rozwój szkolnictwa wyższego w kontekście sztucznej inteligencji oraz pod kątem etycznego i odpowiedzialnego korzystania z niej. Sztuczna inteligencja będzie mieć głęboki wpływ na sektor: od nauczania, uczenia się i oceny studentów po badania naukowe, innowacje i wewnętrzne procesy instytucji szkolnictwa wyższego.

PODKREŚLA, że:

- Wzmocnienie zarządzania europejskim obszarem edukacji można osiągnąć w ramach obecnych struktur²⁰. Zasady i metody pracy na szczeblu europejskim dowiodły swojej skuteczności i elastyczności.
- Grupa wysokiego szczebla ds. kształcenia i szkolenia, wspierana przez jej komitet koordynacyjny, odgrywa ważną rolę w określaniu, omawianiu i ukierunkowywaniu strategicznych i przekrojowych kwestii w ramach europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia w sposób perspektywiczny, w tym kluczowych tematów strategicznych związanych z cyfrowym kształceniem i szkoleniem oraz umiejętnościami i kompetencjami cyfrowymi²¹. Skuteczne wypełnianie tej roli jest kwestią zasadniczą.
- Prerogatywy Rady i rotacyjnej prezydencji pozostają kluczowe dla kierowania zarządzaniem, w tym dla organizacji posiedzeń grupy wysokiego szczebla i posiedzeń dyrektorów generalnych.
- Grupy robocze strategicznych ram, działające w oparciu o otwartą metodę koordynacji, mają zasadnicze znaczenie dla przygotowania polityki UE i łączenia ekspertów z państw członkowskich. Mandaty tych grup powinny odzwierciedlać zaktualizowane priorytety strategiczne określone w niniejszej rezolucji. W celu wzmocnienia podejścia międzysektorowego i zapewnienia spójniejszej współpracy można dalej rozwijać współpracę w formie organizowanych równolegle spotkań grup roboczych.

---

²⁰ Wskazanych w rezolucji Rady w sprawie struktury zarządzania strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na rzecz europejskiego obszaru edukacji i w szerszej perspektywie (2021–2030) (Dz.U. C 497 z 10.12.2021, s. 1).

²¹ Jak wskazano w zaleceniu Rady z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie poprawy zapewniania umiejętności i kompetencji cyfrowych w ramach kształcenia i szkolenia (Dz.U. C, C/2024/1030, 23.1.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/1030/oj>) i w zaleceniu Rady z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie kluczowych czynników sprzyjających skutecznemu kształceniu i szkoleniu cyfrowemu (Dz.U. C, C/2024/1115, 24.1.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/1115/oj>).

- Ważne jest, aby zwiększyć wykorzystanie działań w zakresie wzajemnego uczenia się, w tym wzajemnego doradztwa.
- Kluczowe znaczenie ma rozpowszechnianie informacji i wyników na wszystkich szczeblach (grupa wysokiego szczebla, posiedzenia dyrektorów generalnych i grupy robocze strategicznych ram), dlatego należy wzmocnić wysiłki w tym kierunku.

ZWRACA SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, by:

1. Pracowały razem – przy wsparciu ze strony Komisji i posługując się otwartą metodą koordynacji – nad zacieśnianiem europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia w okresie do roku 2030, biorąc za podstawę zmienione priorytety strategiczne, zasady i metody pracy oraz konkretne kwestie i działania uzgodnione dla każdego priorytetu strategicznego w cyklu 2026–2030 (zapisane w załączniku III).
2. Rozważyły – w świetle krajowych priorytetów i z należyтым poszanowaniem krajowych kompetencji w obszarze kształcenia i szkolenia – środki na szczeblu krajowym i regionalnym, by czynić postępy w realizacji priorytetów strategicznych nakreślonych w strategicznych ramach oraz wnieść wspólnie wkład w pełne utworzenie europejskiego obszaru edukacji i w cele unijne wskazane w załączniku II.
3. Przyjmując odpowiedzialność za przedmiotowy proces, wspierały strukturę zarządzania i wybrane metody pracy.
4. Skutecznie wykorzystywały unijne polityki i instrumenty finansowania, aby wspierać wdrażanie krajowych i regionalnych środków i działań służących postępom w realizacji priorytetów strategicznych i osiągnięciu powiązanych unijnych i krajowych celów.

ZWRACA SIĘ DO KOMISJI, BY PRZY PEŁNYM POSZANOWANIU ZASADY
POMOCNICZOŚCI:

1. Wspierała państwa członkowskie i pracowała z nimi w ramach współpracy prowadzonej w oparciu o niniejsze ramy na zasadzie współtworzenia, na podstawie opisanych powyżej priorytetów strategicznych, zasad i metod pracy oraz określonych w załączniku II celów unijnych i wskaźnika, a także konkretnych kwestii i działań uzgodnionych dla każdego priorytetu strategicznego w cyklu 2026–2030 zapisanych w załączniku III.
2. Współpracowała z państwami członkowskimi i zapewniała konkretne wsparcie z myślą o ułatwianiu wzajemnego uczenia się, analiz, wzajemnego doradztwa i wymiany dobrych praktyk w odniesieniu do wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, szkół, kształcenia i szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego, uczenia się dorosłych i kwestii przekrojowych. Aby zapewnić uwzględnienie wszystkich sektorów kształcenia i szkolenia, należy aktywnie zbadać możliwości organizowania wzajemnych i wspólnych posiedzeń grup roboczych ram strategicznych.
3. Analizowała, w szczególności na podstawie sporządzanych w oparciu o informacje przekazane przez państwa członkowskie sprawozdań z postępów, stopień, w jakim priorytety strategiczne przewidziane w niniejszych ramach zostały uwzględnione w kontekście tworzenia europejskiego obszaru edukacji, a także – z wykorzystaniem Monitora Kształcenia i Szkolenia – w odniesieniu do europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na szczeblu krajowym. Utrzymanie sprawozdawczości w ramach istniejących struktur, z należyтым uwzględnieniem obciążeń administracyjnych, jest dla państw członkowskich sprawą kluczową.
4. Współpracowała z państwami członkowskimi za pośrednictwem stałej grupy ds. wskaźników i benchmarków w celu poprawy analizy i gromadzenia danych oraz regularnie składała Radzie sprawozdania z tych prac.
5. Kontynuowała prace nad metodologią w oparciu o wskaźnik w dziedzinie wiedzy obywatelskiej, aby umożliwić opracowanie celu związanego z aktywnością obywatelską.
6. Opublikowała w 2030 r. sprawozdanie końcowe w sprawie strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na rzecz europejskiego obszaru edukacji i w szerszej perspektywie (2021–2030) oraz przedstawiła wniosek dotyczący ram współpracy na kolejną dekadę.

TŁO POLITYCZNE

Rada Unii Europejskiej

1. Rezolucja Rady w sprawie strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na rzecz europejskiego obszaru edukacji i w szerszej perspektywie (2021–2030) (Dz.U. C 66 z 26.2.2021, s. 1).
2. Konkluzje Rady pt. „Sprawiedliwość i włączenie w kształceniu i szkoleniu jako czynniki sprzyjające osiągnięciu sukcesu edukacyjnego przez wszystkich” (Dz.U. C 221 z 10.6.2021, s. 3).
3. Konkluzje Rady w sprawie inicjatywy „Uniwersytety Europejskie” – łączenie szkolnictwa wyższego, badań, innowacji i społeczeństwa: ku nowemu wymiarowi europejskiego szkolnictwa wyższego (Dz.U. C 221 z 10.6.2021, s. 14).
4. Rezolucja Rady w sprawie struktury zarządzania strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na rzecz europejskiego obszaru edukacji i w szerszej perspektywie (2021–2030) (Dz.U. C 497 z 10.12.2021, s. 1).
5. Rezolucja Rady w sprawie odnowionej europejskiej agendy w zakresie uczenia się dorosłych na lata 2021–2030 (Dz.U. C 504 z 14.12.2021, s. 9).
6. Zalecenie Rady z dnia 29 listopada 2021 r. w sprawie podejść uwzględniających kształcenie mieszane na rzecz wysokiej jakości i włączającego szkolnictwa podstawowego i średniego (Dz.U. C 504 z 14.12.2021, s. 21).
7. Zalecenie Rady z dnia 5 kwietnia 2022 r. w sprawie tworzenia powiązań na rzecz skutecznej europejskiej współpracy w dziedzinie szkolnictwa wyższego (Dz.U. C 160 z 13.4.2022, s. 1).
8. Konkluzje Rady w sprawie zwiększenia mobilności nauczycieli i trenerów, zwłaszcza mobilności europejskiej, w toku ich kształcenia i doskonalenia zawodowego (Dz.U. C 167 z 21.4.2022, s. 2).

9. Konkluzje Rady w sprawie europejskiej strategii na rzecz wzmocnienia pozycji instytucji szkolnictwa wyższego z myślą o przyszłości Europy (Dz.U. C 167 z 21.4.2022, s. 9).
10. Zalecenie Rady z dnia 16 czerwca 2022 r. w sprawie uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju (Dz.U. C 243 z 27.6.2022, s. 1).
11. Zalecenie Rady z dnia 28 listopada 2022 r. w sprawie dróg do sukcesu szkolnego, zastępujące zalecenie Rady z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie polityk na rzecz ograniczania zjawiska przedwczesnego kończenia nauki (Dz.U. 469 z 9.12.2022, s. 1).
12. Konkluzje Rady w sprawie wspierania dobrostanu w edukacji cyfrowej (Dz.U. C 469 z 9.12.2022, s. 19).
13. Rezolucja Rady w sprawie europejskiego obszaru edukacji: perspektywa na rok 2025 i dalsze lata (Dz.U. C 185 z 26.5.2023, s. 35).
14. Konkluzje Rady w sprawie dalszych kroków na rzecz urzeczywistnienia automatycznego wzajemnego uznawania w kształceniu i szkoleniu (Dz.U. C 185 z 26.5.2023, s. 44).
15. Konkluzje Rady w sprawie wkładu kształcenia i szkolenia we wzmocnienie wspólnych wartości europejskich i obywatelstwa demokratycznego (Dz.U. C, C/2023/1419, 1.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1419/oj>).
16. Zalecenie Rady z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie poprawy zapewniania umiejętności i kompetencji cyfrowych w ramach kształcenia i szkolenia (Dz.U. C, C/2024/1030, 23.1.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/1030/oj>).
17. Zalecenie Rady z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie kluczowych czynników sprzyjających skutecznemu kształceniu i szkoleniu cyfrowemu (Dz.U. C, C/2024/1115, 24.1.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/1115/oj>).

18. Zalecenie Rady z dnia 13 maja 2024 r. „Europa w ruchu” – oferowanie wszystkim możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej (Dz.U. C, C/2024/3364, 14.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3364/oj>).
19. Konkluzje Rady w sprawie promowania polityki i praktyki w dziedzinie kształcenia i szkolenia wykorzystujących dowody, z myślą o urzeczywistnieniu europejskiego obszaru edukacji (Dz.U. C, C/2024/3642, 14.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3642/oj>).
20. Zalecenie Rady z dnia 25 listopada 2024 r. w sprawie atrakcyjnych i stabilnych karier w szkolnictwie wyższym (Dz.U. C, C/2024/7282, 5.12.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/7282/oj>).
21. Konkluzje Rady w sprawie partnerstw strategicznych w dziedzinie kształcenia i szkolenia (Dz.U. C, C/2024/7400, 9.12.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/7400/oj>).
22. Konkluzje Rady w sprawie włączających, zorientowanych na ucznia praktyk we wczesnej edukacji i opiece nad dzieckiem oraz edukacji szkolnej (Dz.U. C, C/2025/2796, 21.5.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2796/oj>).
23. Rezolucja Rady w sprawie znaku jakości „Wspólny Dyplom Europejski” i kolejnych kroków w kierunku ewentualnego wspólnego dyplomu europejskiego: zwiększanie konkurencyjności Europy i atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego (Dz.U. C, C/2025/2939, 22.5.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2939/oj>).
24. Zalecenie Rady z dnia 12 maja 2025 r. w sprawie europejskiego systemu zapewniania jakości i uznawalności w szkolnictwie wyższym (Dz.U. C, C/2025/3006, 28.5.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3006/oj>).

Komisja Europejska

1. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie Europejskiej strategii na rzecz szkół wyższych (COM(2022) 16 final).
2. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów pt. „Postępy w realizacji europejskiego obszaru edukacji” (COM(2022) 700 final).
3. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie projektu dyplomu europejskiego (COM(2024) 144 final).
4. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie planu działania na rzecz umiejętności podstawowych (COM(2025) 88 final).
5. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów pt. „Strategiczny plan w dziedzinie kształcenia STEM: umiejętności na rzecz konkurencyjności i innowacji” (COM(2025) 89 final).
6. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów pt. „Unia umiejętności” (COM(2025) 90 final).
7. Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów dotyczące śródkresowej oceny strategicznych ram europejskiego obszaru edukacji 2021–2030 (COM(2025) 340 final).

Inne dokumenty

1. Komunikat z Tirany (Konferencja ministerialna europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego w Tiranie, 29–30 maja 2024 r.).
2. Deklaracja z Herning w sprawie atrakcyjnego i włączającego kształcenia i szkolenia zawodowego na rzecz większej konkurencyjności i jakości miejsc pracy 2026–2030 (12 września 2025 r.).

**CELE UNIJNE – Poziomy referencyjne wyznaczające średnie europejskie wyniki
w kształceniu i szkoleniu**

Aby można było monitorować postępy, identyfikować wyzwania oraz przyczynić się do kształtowania polityki opartej na rzetelnych informacjach w drodze systematycznego gromadzenia i analizowania danych porównywalnych w skali międzynarodowej, nakreślonym w niniejszej rezolucji priorytetem strategicznym w latach 2026–2030 powinno towarzyszyć kilka poziomów referencyjnych wyznaczających średnie europejskie wyniki w kształceniu i szkoleniu („cele unijne”). Powinny się one opierać wyłącznie na porównywalnych i wiarygodnych danych oraz uwzględniać specyfikę systemów kształcenia i szkolenia i odmienną sytuację w poszczególnych państwach członkowskich. Powinny być realizowane wspólnie przez państwa członkowskie i nie należy ich uznawać za konkretne cele do osiągnięcia przez poszczególne państwa do 2030 r. Zachęca się państwa członkowskie, by rozwały wyznaczenie odpowiednich celów krajowych.

Mając to na względzie, państwa członkowskie uzgodniły następujące cele unijne, które należy osiągnąć do 2030 r., w następujących dziewięciu dziedzinach:

1. **Osiągnięcia 15-latków w rozumieniu tekstów, matematyce i naukach przyrodniczych**

- a) Odsetek 15-latków z niskimi osiągnięciami w rozumieniu tekstów, matematyce i naukach przyrodniczych powinien wynosić poniżej 15 %²².
- b) Odsetek najlepszych wyników w rozumieniu tekstów, matematyce i naukach przyrodniczych powinien wynosić co najmniej 12 %²³.
- c) Odsetek osób uczących się pochodzących ze środowisk defaworyzowanych pod względem społeczno-ekonomicznym osiągających dobre wyniki w co najmniej jednej dziedzinie (rozumienie tekstów, matematyka lub nauki przyrodnicze) powinien wynosić co najmniej 25 %²⁴.

2. **Ósmoklasiści o niskich umiejętnościach cyfrowych**

Odsetek ósmoklasistów osiągających słabe wyniki w obsłudze komputera i korzystaniu z informacji powinien wynosić poniżej 15 %²⁵.

---

²² Źródłem danych jest program międzynarodowej oceny umiejętności uczniów (PISA); dane te są zbierane przez OECD, która również nimi zarządza. Cel jest mierzony odsetkiem 15-latków (uczęszczających do instytucji edukacyjnej do klasy siódmej lub wyższej w ramach kształcenia obowiązkowego), którzy nie osiągają biegłości na poziomie 2 (w skali 1–6) w danej dziedzinie (rozumienie tekstów, matematyka lub nauki przyrodnicze).

²³ Źródłem danych jest PISA. Cel jest mierzony odsetkiem 15-latków (uczęszczających do instytucji edukacyjnej do klasy siódmej lub wyższej w ramach kształcenia obowiązkowego), którzy osiągają biegłość na poziomie 5 lub wyższym (w skali 1–6) w danej dziedzinie (rozumienie tekstów, matematyka lub nauki przyrodnicze).

²⁴ Źródłem danych jest PISA. Cel jest mierzony odsetkiem 15-latków (uczęszczających do instytucji edukacyjnej do klasy siódmej lub wyższej w ramach kształcenia obowiązkowego) w dolnym kwartylu wskaźnika statusu ekonomicznego, społecznego i kulturowego (ESCS), którzy osiągają biegłość na poziomie co najmniej 4 (w skali 1–6) w co najmniej jednej dziedzinie (rozumienie tekstów, matematyka lub nauki przyrodnicze).

²⁵ Cel ten wyznaczono w oparciu o wyniki badania ankietowego kompetencji komputerowych i informacyjnych (CIL) w ramach międzynarodowego badania kompetencji komputerowych i informacyjnych (ICILS) przeprowadzonego przez Międzynarodowe Towarzystwo Oceniania Osiągnięć Szkolnych (IEA). Cel jest mierzony odsetkiem uczniów w ósmym roku nauki szkolnej (13–14-latków), których biegłość plasuje się poniżej poziomu 2 na skali kompetencji komputerowych i informacyjnych.

3. **Uczestnictwo we wczesnej edukacji i opiece nad dzieckiem**

Co najmniej 96 % dzieci w przedziale wiekowym od trzech lat do wieku obowiązku szkolnego powinno uczestniczyć we wczesnej edukacji i opiece nad dzieckiem²⁶.

4. **Osoby wcześnie kończące naukę**

Odsetek osób wcześnie kończących naukę powinien wynosić poniżej 8 %²⁷.

5. **Wykształcenie wyższe**

Odsetek osób w wieku 25–34 lata z wykształceniem wyższym powinien wynosić co najmniej 47 %²⁸.

6. **Uczestnictwo osób dorosłych w uczeniu się**

Odsetek osób dorosłych w wieku 25–64 lata, które w ciągu ostatnich 12 miesięcy uczestniczyły w uczeniu się, powinien wynosić co najmniej 60 %²⁹.

---

²⁶ Źródłem danych jest Eurostat (wspólny zbiór danych UNESCO–OECD–Eurostat). Cel jest mierzony odsetkiem dzieci w wieku od 3 lat do wieku rozpoczęcia obowiązkowej edukacji na poziomie podstawowym w danym państwie, które uczestniczą we wczesnej edukacji i opiece nad dzieckiem.

²⁷ Źródłem danych jest Eurostat (unijne badanie aktywności ekonomicznej ludności). Cel jest mierzony odsetkiem osób w wieku 18–24 lat z wykształceniem co najwyżej średnim I stopnia i nieuczestniczących już w formalnym lub pozaformalnym kształceniu lub szkoleniu.

²⁸ Źródłem danych jest Eurostat (unijne badanie aktywności ekonomicznej ludności). Cel jest mierzony odsetkiem osób w wieku 25–34 lat, które ukończyły krótki cykl studiów wyższych, studia licencjackie, magisterskie, doktoranckie lub równorzędne.

²⁹ Cel ten został pozytywnie przyjęty przez unijnych szefów państw i rządów w deklaracji z Porto i przez Radę Europejską w jej konkluzjach z 24–25 czerwca 2021 r. Źródłem danych jest Eurostat, przy czym trwa ocena dotycząca przeniesienia odnośnych danych z badania edukacji dorosłych do badania aktywności ekonomicznej ludności UE. Gromadzenie danych w ramach badania aktywności ekonomicznej ludności UE rozpoczęto w 2022 r. Cel jest mierzony odsetkiem osób w wieku 25–64 lat, które uczestniczyły w formalnym lub pozaformalnym kształceniu i szkoleniu w ciągu ostatnich 12 miesięcy (z wyłączeniem nadzorowanego szkolenia w miejscu pracy). Po ostatecznym potwierdzeniu źródła danych Rada może, w stosownych przypadkach, podjąć decyzję o zmianie celu.

7. Uczestnictwo w STEM

- a) Odsetek uczniów objętych kształceniem i szkoleniem zawodowym na poziomie średnim w dziedzinach STEM powinien wynosić co najmniej 45 %, przy co najmniej 20-procentowym udziale kobiet³⁰.
- b) Odsetek studentów szkół wyższych zapisanych na kierunki w dziedzinach STEM powinien wynosić co najmniej 32 %, przy co najmniej 40-procentowym udziale kobiet³¹.
- c) Odsetek doktorantów w dziedzinie ICT powinien wynosić co najmniej 5 %, przy udziale co najmniej 1/3 kobiet³².

---

³⁰ Źródłem danych jest Eurostat (wspólny zbiór danych UNESCO-OECD-Eurostat). Cel jest mierzony odsetkiem uczniów w dziedzinie nauk przyrodniczych, matematyki, statystyki, technologii informacyjno-komunikacyjnych, inżynierii, produkcji i budownictwa liczoną na podstawie całkowitej liczby uczniów uczestniczących w kształceniu zawodowym II stopnia i w zawodowym kształceniu policealnym. Jeżeli chodzi o uczennice, cel jest mierzony odsetkiem kobiet uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu w dziedzinach STEM wobec całkowitej liczby uczniów STEM.

³¹ Źródłem danych jest Eurostat (wspólny zbiór danych UNESCO–OECD–Eurostat). Cel jest mierzony odsetkiem studentów szkół wyższych zapisanych na kierunki w dziedzinie nauk przyrodniczych, matematyki, statystyki, technologii informacyjno-komunikacyjnych, inżynierii, produkcji i budownictwa. Jeżeli chodzi o studentki, cel jest mierzony odsetkiem kobiet zapisanych na kierunki STEM wobec całkowitej liczby studentów na tych kierunkach.

³² Źródłem danych jest Eurostat (wspólny zbiór danych UNESCO–OECD–Eurostat). Cel jest mierzony odsetkiem studentów zapisanych do programów w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) wobec całkowitej liczby studentów przyjętych na studia doktoranckie. Jeżeli chodzi o studentki, cel jest mierzony odsetkiem kobiet zapisanych do programów w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) wobec całkowitej liczby studentów zapisanych na kierunkach w dziedzinie ICT.

8. Mobilność edukacyjna

- a) W przypadku szkolnictwa wyższego odsetek absolwentów, którzy skorzystali z zagranicznej mobilności edukacyjnej, powinien wynosić co najmniej 23 %³³.
- b) Odsetek osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego korzystających z zagranicznej mobilności edukacyjnej powinien wynosić co najmniej 12 %³⁴.

---

³³ Źródłem danych jest Eurostat (wspólny zbiór danych UNESCO–OECD–Eurostat). Cel jest mierzony odsetkiem absolwentów, którzy skorzystali z mobilności w celu uzyskania dyplomów i punktów zaliczeniowych (mobilność w celu uzyskania punktów zaliczeniowych obejmującą okres co najmniej trzech miesięcy lub pozwalającą uzyskać co najmniej 15 punktów w ramach europejskiego systemu transferu i akumulacji punktów (ECTS) (w tym zarówno w celu odbycia stażu, jak i studiów) lub mobilność w celu uzyskania punktów zaliczeniowych obejmującą okres krótszy niż trzy miesiące i pozwalającą uzyskać co najmniej trzy punkty ECTS w całym cyklu studiów). Te działania w zakresie mobilności w celu uzyskania punktów zaliczeniowych mogą przyjąć formę w pełni fizyczną lub mieszaną – łączącą komponent wirtualny i fizyczny. W zaleceniu Rady z dnia 13 maja 2024 r. pt. „Europa w ruchu – oferowanie wszystkim możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej” (Dz.U. C, C/2024/3364, 14.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3364/oj>) Rada zwróciła się do Komisji, by w 2026 r. przedstawiła wniosek dotyczący zaktualizowanej metodyki gromadzenia danych. Prace nad przyszłą metodologią wciąż trwają, a kieruje nimi Eurostat.

³⁴ Cel dla kształcenia i szkolenia zawodowego opiera się na wskaźniku zdefiniowanym w zaleceniu Rady z dnia 24 listopada 2020 r. w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności (Dz.U. C 417 z 2.12.2020, s. 1). Cel jest mierzony odsetkiem osób uczących się, które skorzystały z mobilności w danym roku kalendarzowym, w stosunku do wszystkich absolwentów kształcenia i szkolenia zawodowego w tym samym roku. Obejmuje on osoby korzystające z elastycznych możliwości w zakresie mobilności, takich jak możliwości istniejące w ramach programu Erasmus+ (np. mobilność krótkoterminowa, mobilność grupowa, mobilność mieszaną, mobilność związana z udziałem w konkursach umiejętności) lub innych programów mobilności. Wskaźnik będzie oparty na danych Eurostatu (wspólny zbiór danych UNESCO–OECD–Eurostat) w odniesieniu do absolwentów kształcenia i szkolenia zawodowego oraz danych z programu Erasmus+ – w odniesieniu do mobilności. W miarę dostępności danych i tylko wtedy, gdy dostarczone dane są porównywalne z danymi z programu Erasmus+, dane z programów mobilności ustanowionych przez organy krajowe, w tym dane dotyczące czasu trwania mobilności, można również wykorzystać do uzupełnienia danych z programu Erasmus+. W przypadku uwzględnienia danych pochodzących od organów krajowych, należy to wskazać w przejrzysty sposób.

9. Atrakcyjność międzynarodowa

Liczba osób uczących się spoza UE, które przyjeżdżają na studia i w celu uzyskania dyplomu ukończenia studiów wyższych w UE powinna rocznie wynosić co najmniej 350 000³⁵.

Oprócz wyżej wymienionych celów unijnych Rada:

- przyjmuje do wiadomości prace Komisji nad wskaźnikiem w dziedzinie wiedzy obywatelskiej. Rada może uzgodnić cel unijny dotyczący tego kluczowego elementu związanego z priorytetem strategicznym 2 na podstawie przyszłego wniosku dotyczącego celu;
- odnotowuje, że Komisja zamierza opublikować europejską strategię kształcenia i szkolenia zawodowego w 2026 r. i przedstawić nowe wnioski dotyczące celów unijnych w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego. Rada przeanalizuje odpowiednio przyszłe wnioski i podejmie decyzję w sprawie nowych celów unijnych.

---

³⁵ Źródłem danych jest Eurostat (wspólny zbiór danych UNESCO–OECD–Eurostat). Cel jest mierzony liczbą przybywających spoza UE absolwentów szkół wyższych, którzy korzystają z mobilności w celu uzyskania dyplomu (w ramach krótkiego cyklu studiów wyższych, studiów licencjackich, magisterskich, doktoranckich lub równoważnych).

**KONKRETNE KWESTIE I DZIAŁANIA DOTYCZĄCE PRIORYTETÓW
STRATEGICZNYCH EUROPEJSKIEJ WSPÓŁPRACY W DZIEDZINIE KSZTAŁCENIA
I SZKOLENIA W DRUGIM CYKLU: 2026–2030**

**Priorytet strategiczny 1 – Rozumienie i tworzenie informacji, matematyka i nauki
przyrodnicze dla wszystkich**

- i) Promowanie rozwoju umiejętności w zakresie rozumienia i tworzenia informacji, matematyki i nauk przyrodniczych, ze szczególnym uwzględnieniem wspierania zarówno osób osiągających słabe wyniki, jak i tych osiągających wysokie wyniki.
- ii) Uwzględnienie inicjatyw określonych w planie działania Komisji na rzecz umiejętności podstawowych oraz w strategicznym planie Komisji w dziedzinie kształcenia STEM.
- iii) Dalsze promowanie i wspieranie nauczania i uczenia się języków obcych oraz wielojęzyczności dla wszystkich.
- iv) Dalsze wysiłki na rzecz ograniczenia zjawiska wczesnego kończenia nauki i osiągnięcia słabych wyników – poprzez poparcie całościowego podejścia ogólnoszkolnego wizją edukacji skupionej na osobie uczącej się zgodnej z zasadami Konwencji o prawach dziecka.
- v) Intensyfikacja prac nad zaspokojeniem coraz bardziej różnorodnych potrzeb osób uczących się oraz poprawą dostępu wszystkich osób do wysokiej jakości włączającego kształcenia i szkolenia, w tym osób uczących się z niepełnosprawnościami lub mających specjalne potrzeby edukacyjne oraz osób uczących się pochodzących z grup defaworyzowanych lub szczególnie wrażliwych.
- vi) Dalsze wdrażanie unijnych ram jakości wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem.

- vii) Dalsze koncentrowanie się na kwestii różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn w kształceniu i szkoleniu oraz nierównych szans dla dziewcząt i chłopców oraz kobiet i mężczyzn, poprzez promowanie wyborów edukacyjnych sprzyjających większej równowadze pod względem płci oraz poprzez kwestionowanie szkodliwych stereotypów płciowych w edukacji i zawodach związanych z edukacją, zwłaszcza w dziedzinach STEM.
- viii) Wspieranie zrównoważonych inwestycji w wysokiej jakości włączające kształcenie i szkolenie.

- i) Dążenie do ochrony i promowania wartości europejskich w polityce kształcenia i szkolenia we wszystkich dziedzinach poprzez promowanie kompetencji obywatelskich i międzykulturowych, kompetencji w zakresie wielojęzyczności i kompetencji społecznych, różnorodności, wzajemnego zrozumienia i szacunku oraz odpowiedzialności za wartości demokratyczne i prawa podstawowe na wszystkich poziomach i we wszystkich rodzajach kształcenia i szkolenia.
- ii) Wzmocnienie promowania myślenia krytycznego i obywatelstwa cyfrowego przy wsparciu umiejętności cyfrowych i umiejętności korzystania z mediów, w tym zrozumienia sztucznej inteligencji (AI), w odpowiedzi na rosnące wyzwanie, jakim są wprowadzanie w błąd i dezinformacja.
- iii) Zbadanie wpływu sztucznej inteligencji i innych osiągnięć technologicznych na kształcenie i szkolenie we wszystkich sektorach oraz wspieranie etycznego i odpowiedzialnego korzystania z tych osiągnięć.
- iv) Promowanie dobrostanu, w tym dobrostanu cyfrowego, i zdrowia psychicznego w szkole oraz wspierających i bezpiecznych środowisk szkolnych w celu zapobiegania wszelkim formom przemocy, nękania, nienawistnych wypowiedzi, wprowadzania w błąd i dezinformacji i wszelkich form dyskryminacji oraz w celu przeciwdziałania im.
- v) Kontynuowanie wysiłków na rzecz postępów w uczeniu się z myślą o transformacji ekologicznej i zrównoważonym rozwoju poprzez dalsze włączanie tych tematów do systemów kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach, w ramach podejścia interdyscyplinarnego; w stosownych przypadkach wysiłki te mogłyby mobilizować wiedzę fachową i zasoby w celu tworzenia sieci kontaktów i wspierania kreatywnych podejść, na przykład za pośrednictwem koalicji na rzecz edukacji dla klimatu i z wykorzystaniem GreenComp, czyli europejskich ram kompetencji w zakresie zrównoważonego rozwoju.
- vi) Dalsza wymiana najlepszych praktyk i wdrażanie działań zawartych w Planie działania w dziedzinie edukacji cyfrowej na lata 2021–2027, zaleceniach Rady z 2023 r. w sprawie kluczowych czynników sprzyjających skutecznemu kształceniu i szkoleniu cyfrowemu oraz w sprawie poprawy zapewniania umiejętności i kompetencji cyfrowych w ramach kształcenia i szkolenia, przy jednoczesnym uwzględnieniu odnośnych inicjatyw w przyszłym planie działania na rzecz przyszłości edukacji i umiejętności cyfrowych do 2030 r.

- vii) Kontynuowanie prac nad europejskim wymiarem nauczania.
- viii) Analiza zasadności i ewentualne opracowanie koncepcji edukacji obywatelskiej na szczeblu europejskim. Można rozważyć ewentualne narzędzia, takie jak ramy kompetencji i wytyczne, z uwzględnieniem prac przeprowadzonych przez Radę Europy.
- ix) Dalsze rozwijanie i promowanie akcji „Jean Monnet”, które są częścią programu Erasmus+.

Priorytet strategiczny 3 – Zapewnienie wszystkim rzeczywistych możliwości w zakresie uczenia się przez całe życie i mobilności

- i) Wspieranie elastycznych systemów kształcenia i szkolenia, które uwzględniają etapy przejścia między kształceniem i szkoleniem zawodowym, szkolnictwem wyższym i uczeniem się dorosłych, w tym uczeniem się pozaformalnym i nieformalnym, oraz z etapu kształcenia i szkolenia do etapu pracy.
- ii) Promowanie podejścia zakładającego uczenie się przez całe życie jako podstawowego podejścia do kształcenia i szkolenia.
- iii) Zapewnienie, aby systemy kształcenia i szkolenia, w tym systemy uczenia się dorosłych, wspierały wszystkie osoby uczące się w dostępie do zmieniającego się rynku pracy i w rozwoju osobistym oraz nadal zwiększały możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich dorosłych, zwłaszcza osób o niskich umiejętnościach.
- iv) Dalsza realizacja nowej europejskiej agendy w zakresie uczenia się dorosłych na lata 2021–2030.
- v) Promowanie swobody w zakresie mobilności osób uczących się oraz nauczycieli, edukatorów i trenerów i pozostałej kadry kształcenia i szkolenia, a także swobody wzajemnej współpracy instytucji z Europy i spoza Europy – w drodze mobilności edukacyjnej i współpracy ponad granicami.

- vi) Dalsze wysiłki na rzecz usunięcia istniejących przeszkód i barier we wszystkich rodzajach mobilności w zakresie uczenia się i nauczania, związanych m.in. z dostępem, poradnictwem, usługami dla studentów i uznawaniem.
- vii) Zbadanie możliwości tworzenia sojuszy europejskich szkół.
- viii) Działania następcze w związku z inicjatywami określonymi w zaleceniu Rady z dnia 13 maja 2024 r. „Europa w ruchu – oferowanie wszystkim możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej”.
- ix) Zwiększenie wysiłków na rzecz przyciągnięcia większej liczby studentów spoza UE do podejmowania studiów i zdobywania dyplomów w UE i na rzecz zatrzymania talentów zgodnie z unijną polityką migracyjną.
- x) Zbadanie prac nad wzajemnym uznawaniem kwalifikacji uzyskanych w ramach kształcenia i szkolenia oraz efektów uczenia się osiągniętych w okresach nauki za granicą na poziomie szkół i kształcenia i szkolenia zawodowego do celów mobilności i dalszego uczenia się.
- xi) W razie potrzeby – kontynuowanie prac nad uznawaniem i walidacją wyników uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w tym wolontariatu, oraz nad poprawą inkluzywności, jakości i uznawania transgranicznych działań solidarnościowych.

Priorytet strategiczny 4 – Podnoszenie atrakcyjności, kompetencji i motywacji w zawodach związanych z kształceniem i szkoleniem

- i) Dalsze promowanie doskonałości w nauczaniu na wszystkich poziomach kształcenia i szkolenia oraz podnoszenie atrakcyjności i statusu zawodu nauczyciela oraz kadry pedagogicznej i menadżerskiej.
- ii) Wzmocnienie współpracy europejskiej w celu wymiany najlepszych praktyk służących przyciąganiu i zatrzymywaniu kompetentnych, wysoko wykwalifikowanych i zmotywowanych nauczycieli i trenerów, w tym w odniesieniu do ich warunków pracy.
- iii) Przyniesienie się do opracowania unijnego programu na rzecz nauczycieli i trenerów.
- iv) Dalsze wspieranie rozwoju podstawowych i zaawansowanych umiejętności i kompetencji cyfrowych oraz innowacyjnych metod pedagogicznych, w tym zapewnienie, aby kształcenie nauczycieli uwzględniało ich kompetencje w zakresie nauczania w środowisku cyfrowym oraz w zakresie reagowania na wyzwania i szanse związane ze sztuczną inteligencją.
- v) Dalsze rozwijanie sieci instytucji kształcenia nauczycieli za pośrednictwem akademii nauczycielskich Erasmus+.
- vi) Wspieranie nauczycieli, edukatorów, trenerów i kadry kierowniczej w sektorze kształcenia i szkolenia w zajęciu się kwestią włączenia, sprawiedliwości i różnorodności pod względem języka, kultury i wieku.

- vii) Dalsza poprawa – pod względem liczby i jakości – możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej nauczycieli, trenerów, kadry kierowniczej sektora oraz innych członków kadry edukacyjnej i pedagogicznej w Europie.
- viii) Starania na rzecz zmniejszenia nierównowagi płci na wszystkich poziomach i we wszystkich rodzajach zawodów związanych z kształceniem i szkoleniem.
- ix) Przyczynianie się do ewentualnego opracowania europejskich ram kompetencji kadry akademickiej oraz do wdrożenia środków mających na celu zapewnienie atrakcyjności i trwałości karier w szkolnictwie wyższym.

Priorytet strategiczny 5 – Wspieranie doskonałego i atrakcyjnego europejskiego kształcenia i szkolenia zawodowego (VET)

- i) Dążenie do atrakcyjnego i innowacyjnego systemu kształcenia i szkolenia zawodowego poprzez opracowanie europejskiej strategii kształcenia i szkolenia zawodowego ukierunkowanej na atrakcyjność, doskonałość i włączenie.
- ii) Dalsze zacieśnianie współpracy transnarodowej, na przykład w ramach centrów doskonałości zawodowej, oraz wspieranie ich dalszego rozwoju i tworzenia sieci kontaktów.
- iii) Ułatwianie mobilności osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego poprzez zbadanie możliwości opracowania ewentualnego europejskiego dyplomu lub europejskiego znaku jakości w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego, przy jednoczesnym rozważeniu możliwych alternatywnych podejść, z myślą o podjęciu przez Radę decyzji na późniejszym etapie.
- iv) W stosownych przypadkach – dalsze promowanie i stosowanie mikropoświadczeń w ramach europejskich ram kwalifikacji (EQF) dla kształcenia i szkolenia zawodowego.
- v) Wdrażanie deklaracji z Herning w sprawie atrakcyjnego i włączającego kształcenia i szkolenia zawodowego na rzecz większej konkurencyjności i jakości miejsc pracy 2026–2030.

- vi) Dalsze rozszerzanie europejskiego sojuszu na rzecz przygotowania zawodowego.
- vii) Rozważenie inicjatyw w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego związanych ze strategicznym planem w dziedzinie kształcenia STEM.
- viii) Przyczynianie się do transformacji ekologicznej i dalsze promowanie perspektywy zrównoważoności środowiskowej we wszystkich programach nauczania w kształceniu i szkoleniu.
- ix) Dalsze uwzględnianie rozwoju podstawowych i zaawansowanych umiejętności i kompetencji cyfrowych w kształceniu i szkoleniu zawodowym w celu stawienia czoła technologicznej i cyfrowej transformacji gospodarki i społeczeństwa oraz w celu reagowania na nie.

Priorytet strategiczny 6 – Promowanie konkurencyjnego europejskiego szkolnictwa wyższego

- i) Dalsze zachęcanie do ściślejszej i głębszej współpracy między instytucjami szkolnictwa wyższego poprzez promowanie i wspieranie sprawnej współpracy transnarodowej.
- ii) Dalsze rozwijanie inicjatywy „Uniwersytety Europejskie” w ramach programu Erasmus+, w synergii z unijnymi, regionalnymi i krajowymi instrumentami finansowania, w oparciu o ocenę już poczynionych postępów.
- iii) Dalsze wzmacnianie automatycznego wzajemnego uznawania kwalifikacji do celów dalszych studiów³⁶.
- iv) Kontynuowanie trzyetapowego procesu uzgodnionego w maju 2025 r. „mającego na celu wprowadzenie znaku jakości »Wspólny Dyplom Europejski« i uutorowanie drogi ku wspólnemu dyplomowi europejskiemu”, na podstawie prac laboratorium politycznego grupy roboczej ds. szkolnictwa wyższego działającej w kontekście strategicznych ram europejskiego obszaru edukacji, przy jednoczesnym rozważeniu możliwych alternatywnych podejść.

---

³⁶ Zgodnie z zaleceniem Rady z dnia 26 listopada 2018 r. w sprawie propagowania automatycznego wzajemnego uznawania kwalifikacji uzyskanych w ramach kształcenia i szkolenia na poziomie wyższym i średnim II stopnia oraz efektów uczenia się osiągniętych w okresach nauki za granicą (Dz.U. C 444 z 10.12.2018, s. 1).

- v) Dalsze badanie możliwości opracowania ram zapewniania jakości na potrzeby sojuszy instytucji szkolnictwa wyższego w oparciu o europejskie normy i wytyczne dla zapewniania jakości w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego oraz normy europejskiego podejścia do zapewniania jakości wspólnych programów.
- vi) Dążenie do zwiększenia dostępności szkolnictwa wyższego dla szerszego grona osób uczących się w różnym wieku oraz zapewnienie im ukierunkowanego poradnictwa i wsparcia, aby pomóc im odnieść sukces.
- vii) Rozważenie inicjatyw w zakresie szkolnictwa wyższego związanych ze strategicznym planem w dziedzinie kształcenia STEM.
- viii) Zachęcanie do zrównoważonej mobilności oraz wyważonego przepływu i alokacji umiejętności.
- ix) Dalsze zwiększanie synergii i ułatwianie dalszej współpracy między szkolnictwem wyższym, innowacjami, badaniami naukowymi i sektorami gospodarki, ze szczególnym naciskiem na lepsze dopasowanie do potrzeb rynku pracy i przedsiębiorczość.
- x) Dalsze wzmocnienie bazy dowodowej dotyczącej innowacyjnego, włączającego i konkurencyjnego charakteru europejskiego sektora szkolnictwa wyższego, w tym poprawa adekwatności nabywanych umiejętności i porównywalności wyników absolwentów.

- xi) Wspieranie kształtowania polityki opartej na rzetelnych informacjach, w szczególności poprzez ciągle usprawnianie działalności Europejskiego Centrum Monitorowania Sektora Szkolnictwa Wyższego, oraz promowanie europejskiego badania dotyczącego studentów Eurostudent i europejskiego badania losów absolwentów Eurograduate.
  - xii) Dalsze promowanie i wykorzystywanie mikropoświadczeń w dziedzinie szkolnictwa wyższego.
  - xiii) Zachęcanie do dalszego wykorzystywania inicjatywy dotyczącej europejskiej karty studenta, tak by służyła wszystkim mobilnym studentom w Europie.
  - xiv) Dalsze uwzględnianie rozwoju umiejętności i kompetencji cyfrowych, w tym wykorzystania sztucznej inteligencji, w szkolnictwie wyższym w celu stawienia czoła technologicznej i cyfrowej transformacji gospodarki i społeczeństwa oraz w celu reagowania na nie.
  - xv) Przyniesienie się do wspierania ochrony podstawowych wartości akademickich, w synergii z działaniami w ramach procesu bolońskiego i europejskiej przestrzeni badawczej.
-